

EPONE MENE KAME WAN OTWERO DWODWOKO KEDE ATWOMOTWOMUN ME LOBO I TESO?

**Land and
Equity Movement
in Uganda (LEMU)**

Making land work for us all

Jo anonok en kame tie kede baluwan kame nyuto be kitie kede lobo kame mako gin. Joatot pwodi likame opimo lobere gi. Dwong mere be lobere gi likame tie kede kide kame nyuto be gin kitieko pimo lobere gi, da kigiro map oko tero but ngadwong me lobo ipiny wa me Uganda. Pimano atwomotwomun twero neeno, kakame jo geo pwem kede pi ikor me lobo.

Likame be in miero iot but jotel me district pi udo twer me pito kide ilobo me adul nin dedede, in itwero timo gini keni; ka in iwinyere kede jo me adul nin.

Kop ni pire tek di eber twatwal, miero jodongo kame oyero pi telo kop me lobo, gei timo gini kiadulion gin.

Nyo kame miero do otim?

Me agege, miero kong iwinyerenu iadul wu, be wun imitunu nyuto ikoruno me lobere wu di tie kakaler.

Bedunu piny, di ikounu winyere iepone kame wun miero itimunu kede; nyo kame miero itiunu kede pi giro ikor wu. Gikame iyarunu keto i ikoruno wu poore di etie gikame bedo nakanaka. Tetekenye ngatamoro kur bed piny di eko loke. Doko gigonogo poore jo dedede di owinyere iye be gin kame miero ti kede bala anen. Anen kame ber etwero bedo yat kame jo tio kede iadul pi tic nono. Bala nat ejumula arabo amujac. Ebedo ber kame iketunu gini iiwadik, di ikounu gono map me poti me jo dedede. Ngatacelacel twero mako papula me isikan dong bute. Kame kop moro moo wok ikom kop me ikor, gin kitwero tic kede papulan gi, pi konyo gi ngeno ngat kame lobo no mako; bobo gin kitwero tic kede isikan no kame ngatamoro tie mito cato arabo pango lobo arabo poti mege mogo.

Itwerunu bobo bedo piny di ikounu winyere ikom kdp amako kakame dok twero pi beo iye (amarin me dok) me wek kur atotolun wokun idiere me jo atie kede dok kede jo apat.

Papulan me iwinyerenu kede ace, jotel mogo poore tero pi kanone wu; gin kibino konyo wu kame kop amako piem me ikor oneeno. Jotel bala nat – LC1 arabo won Etem. Mane bino konyo pi mino jo likame bino udo kare me ngolo rieke me ngalo jo icegun; iepone me kelo iwandik ace, di kiko waco be iwandik nono en obedo me ateni. Pien wun itwerunu lwongo won Etem kede LC1 pi kelo papulan gi di ikounu neeno ka iwandik nono tie kakare.

Mino isikan wu but won Etem likame dwong mere be in do itie wandiko lobo ni me wek abumenti wa me Uganda do ngei. Ka imio won Etem isikan me winyere me giro ikor wu, likame in ibino culo gimoro pi en daro isikan no. Bobo da likame won Etem tie kede twero moro me tero lobo nin. En etie epone ace kame in ipoore neeno kede be, kope kame wun imokunu, jo dedede lubo kamanono; kame piem moro omo neeno icen mere. Wandiko kop amako winyere wu ikom kop kame mako piko ikor pire tek twatwal, akadi in likame imito tero ne won Etem iwandik me winyere wu.

Map me lobo nin kede iwandik gi, twero bobo konyi, ka in imito kwano baluwa (certificate) me in mino lobo doko meri,

Ango amito jiko omara me lobo iadul wan. Nyo kame wan opoore timo nan?

Gi me atima me agege: Tatamone jo me adul nin kope gi, karacel kede jo me ateker nin. Nen be jo me adul dedede yei kede tam ni be eber. (Kur ipar be jo rimaro iikor me lobere me adul dedede ceng acel, ka jo kio mogo tie kede mit me timo, gin kitwero geno.)

Gi me atima me 2: Lwong cokere me jo dedede kame poti gi kio kede meggi. Miero inenunu be igrunu ikor kiber, jo dedede di ko yei kede gir nono. Itwerunu kwano joadongo konyo wu, kame oudo itienu kede kwic moro iikor me lobere wu; me wek gin ki mii wu ngeg me ateni.

Gi me atima me 3: Ka jo atot tie kede doke, poore iwinyerenu pi kakame ibinunu keto iye amarin me dok. Porunu kop me laco mere, ka itiekunu winyere be ebed mita onguon (4), miero won poto acelacel kwanyo laco me mita are (2) ipoto mere pi amarin no.

Gi me atima me 4: mokunu gikame ibinunu keto pi nyuto ikor. Pito ejumula ber, jo atot iadulion gi oyei kede pito ijumulan. Do ka wun imitunu gi apat winyerenu nyo inonono.

Gi me atima me 5: Kame itiekunu mago dedede, itwerunu do pimo ikor me poti wu dedede, tetekeny ikounu wandiko gigi kede gono map me poti go dedede. Kame pimo kagamogo tek, mounu yat moro ikounu tic kede me pimo gi dedede.

Gi me atima me 6: Gounu map me poti dedede ipapula, kur iparunu twatwal, akadi di likame igounu map me poti dedede ipapula acel, itwerunu tic kede papula ace pi gono map pi nyuto poti dedede. Ka igounu map poore nyuto ecilet me pii arabu lela, kame oudo kitie kanono; kikonyo pi nyuto kakame ikor beo iye. Poore iwandikunu adulio duc kame poti go beo iye, karacel kede kakame map lubo.

Gi me atima me 7: Ka imiunu poto acelacel enamba mere, mano mio wandiko jame bino bedo yoyot ne wu. Itwerunu wandiko kop dedede ituto gi ipapula acel, di iketunu namba me poto acelacel; me wek ngat acelacel ngei gi dedede kame kotie wandiko.

Gi me atima me 8: Wandiko namba me poto acelacel imap. Ingei papula kame kogo map iye, arabu papula ace, kotwero wandiko tuto me kope dedede amako ikor me poti kede lobo lung. Map ni tie pir wu, aso wun do itwerunu winyere pi wandiko gikame inenunu be bino konyo wu kianyim. Wan oparo be kop gi da bino konyo wu, miero nen be koketo kop gi iye isikan wu:-

- Nying cuo kede mon gi, jo dedede kame tie kede poto gi di kio kede meggi.
- Boro me poti lung kame wun imarunu
- Ketunu bad mene kame poto go beo iye, bala nat; bad tetu Kide arabu Ongalokimat.(nyut kakame ceng wok kiye kede kakame edonyo iye).
- Nyut kame ates moro tie iye; imap ni.

Gi me atima me 9: Miero jokio dedede ket cingi, pi nyuto be gida kiyei kede kop nono. Ebedo ber ka cuo kede mon gi oketo cingi, tetekeny kur ngatamoro ikom gi kel piem moro iye. Ka tie ngat kame likame twero wandiko nying gin, kotwero mino gi dino cing gi; di otio kede luate adwong me cinge.

Gi me atima me 10: Miunu ijurak da ket cing gi, pi moko be gin oudo kitie di jo tie winyere; da kiko yei kede kop nono kamano.

Gi me atima me 11: Wot papulan me isikan kame map tie iye di tot, ngat acelacel poore bedo kede map me poti mege kede me jo kio mege. Papulan ace kopooore mino ngatamoro kenekene, kame wun iyeunu be mi. Doko da eber me mino isikan nono but LC1 kede won Etem wu. (Ikare kame LC1 wu tic mere jik kede, nen be ernio isikan nono but ngat kame gamo tic kibute!)

Kame wan omite loko map me lobo wan benyo etwerere?

Ka ngatamoro ocato lobo arabu poto moro, ber ne wu temuno loko map. Ngat kame tie wilo lobo arabu poto kede ngat kame cato poore ot but LC1 kede but won Etem tetekeny kilok nging me ngat kowilo lobo. Ka kocato dul me poto kenekene, poore iwinyerenu pi ikor anyen, kede pi keto anen arabu pito yen bala kame oudo opito kede ejumula sek. Miero bobo iwandikunu papula me isikan ace pi dul me poto kame ocato no; me wek ngat kowilo kede ocato bed kede isikan no.

Jo me Ateker kede LC1, miero tii karacel pi neeno be likame ngatamoro ikom jogi puto gikame nyuto ikor. Jo kame puputo akodi yen go poore mino gi temuno pito gi, kede mino gi culo cul moro (tango gi); bala nat mino gi culo diel di oko ngolo ne jo. Miero gol ne gi cik be kiwek puputo yen akodi mago. Ka kitimo bobo akodi gino in ibino teri gi lpolis, ka in itie kede iwandik kame nyuto winyere me Ateker kede LCs, kame jo omoko ikare kame oudo kitie kede giro ikor me lobo no.

Ka in imito ngeno kop mogo, kame twero konyi jiko atwomotwomun amako ikor me lobo, kede peko mogo da kame mako kope ace; itwero ot but:-

- District Land Board.
- Jotel me lobo iatekerin (clan leaders)
- Land and Equity Movement in Uganda – LEMU P.O Box 164, SOCADIDDO Soroti.
Plot 27 Serere Road – Soroti municipality
Tel: 0352 280028